

cretari de Mollet, En Francisco Rossell, avergonyit de la planxa davant d'un tant considerable fracàs.

A l'ensem va esser criticada l'absència d'en Bonaventura M.ª Plaja i la del simpàtic diputat per Sant Feliu, Antoni Miracle ambdós *verdaders polítics, que saben el terreny que trepitgen.*

Mala «diada» fou la del passat diumenge pels regionalistes a les ordres d'en de Ribal

Traïció

«I veureu que aquests radicals són camp abonat de totes les apostasies. Mireu, sinó, de què es nodreixen els partits anticatalans que hi ha a Catalunya, i en ells hi trobareu quasi tots els qui acusaven de traïdor a En Prat de la Riba.»

(Del discurs d'En Francesc Cambó al Teatre del Bosc.)

Sí; és crua, és dolorosa aquesta paraula; però és justa.

«La Tralla» va sortir a la batalla per la llibertat de Catalunya; però també va sortir, amics estimadíssims, per a orientar al gran públic nacionalista que ja perdía l'esma i l'essència en mig de la innombrable i diversa gama d'equilibris dels polítics catalans oportunistes.

I és per això que no callem, que no volem callar, davant les paraules que el senyor President de la Mancomunitat de Catalunya digué a les representacions que el passat dia 22 el visitaren en l'acte solemniàl de fer-li entrega del plebiscit nacional declarant el dret de Catalunya a regir-se per sí mateixa.

D'aquelles paraules, nosaltres en protestem i volem escampar-les per tot Catalunya i que tot Catalunya sàpiga, una vegada més, a què atendre's referent la posició que adopta la Mancomunitat de Catalunya en general i la majoria regionalista en particular davant del problema nacionalista. Després, del misatge llegit per la Comissió del benemèrit Centre Autonomista de D. del C i de la I. fet en un just i recte criteri, fundament patriòtic i alhora desapassionat, les representacions allí presents tingueren d'escoltar de llavis de l'home que exerceix les funcions de President de Catalunya, paraules, que considerem que jamai en els anys dels moviments nacionalistes, se n'hagin dit de semblants i que precisament foren dites en uns moments en què unànimament el poble, per mirjà de les seves representacions, declarava la seva voluntat intangible.

Cal dir que el silenci més profund subratllà les paraules del senyor Puig.

No, no hi ha dret, per més alta que sigui la representació que un home exerceix, i el tacte polític que n'esdevé imprescindible alhora; per a parlar de la manera que el senyor Puig i Cadafalch ho feu; que va parlar no com a President de la Nació, sinó com a membre de la Comissió d'A. P. de la Lliga Regionalista.

No hi ha dret que un home que s'ha dit catalanista tota la vida i mancat d'un motiu o de una força major, hagi pogut dir que l'acte era impropedent, i que aquelles declaracions integralment nacionalistes, la Mancomunitat no les podia subscriure, reprimint, posant sordina a l'unànim acte de fe del poble català.

Això, sols ha pogut passar a Catalunya i sols a Catalunya ho han pogut fer els homes de la Lliga Regionalista i acabdillats per un esperit semític com en Cambó, i adoctrinats

per aquesta carcassa immunda que es diu Duràn i Ventosa.

I encara vau gosar, vós, senyor Puig i Cadafalch, a posar-vos als llavis els mots sagrats de «Unió Catalanista»; quan l'abandonàreu perquè la seva actuació patriòtica era una nosa per a les vostres elucubracions polítiques? Allí, a la «Unió», hi vau deixar els somniadors que modestament, fervorosament, propagaren la idea redemptora i crearen el nacionalisme català.

Sí. El Nacionalisme Català va consagrar-se en aquella memorable Assemblea de la Unió Catalanista, tinguda l'any 1904, en el desaparegut Teatre de les Arts i allí, aquell home eminentíssim que es digué —i que es diu— Martí i Julià, llençà als quatre vents l'ideal rediviu.

No varen ésser els mots imprecisos de regionalisme, autonomisme, nacionalisme que es llençaven dels editorials de «La Veu» estant segons d'on bufava el vent; ni dels llibres d'En Duràn i Ventosa i d'En Prat, ni d'En Muntanyola, en quals fells s'ha intoxicat mal·lauradament la joventut intel·lectual de Catalunya. No. El mot *Nacionalisme*, en lluita contra l'Estat, com reivindicació integral l'exposava el Doctor Martí i Julià en aquestes paraules: «Acció nacionalista enfront de l'Estat, en lluita amb l'Estat.

Nosaltres, en l'Estat, volem la reivindicació per tots, de la totalitat de la nostra Nació Catalana.

Tot allò que s'ha dit de l'Autonomia Integral ja sabeu ço que vol dir:

Vol dir: Nació Catalana».

Mentre la més alta representació de Catalunya feia equilibris, arribava, confirmant-se la nova de què una *altra* representació, la primera que té l'Estat a Catalunya (i no ens referim a la Civil) havia pronunciat paraules de recta justícia per a la nostra causa lliberadora; alhora que privava d'un perill (que no temem) als patriotes catalans.

Nosaltres que tenim per condició precisa que per ésser bon nacionalista es té d'ésser abans de tot honorat i lleal; nosaltres, que si ens recordem del coronel Ferrer també tenim a la memòria al general Villarroel; nosaltres, nacionalistes radicals, declarem que aquest home honorable si per un moment es despullava dels seus hàbits i de la seva representació, nosaltres l'abraçaríem, en senyal del més profund i del més sincer dels agraiments.

I no traïcionaríem a la Pàtria; faríem, solament, justícia; que la justícia catalana, ha estat sempre justícia honorada.

Sapigueu, senyor Puig i Cadafalch, que al·lavors del plet de l'Estatut pro Autonomia, en plena campanya patriòtica, el senyor Cambó, llençà, des de la tribuna del Teatre del Bosc, l'acusació, amb què encapçalem aquestes ratlles, damunt els nacionalistes radicals. Doncs bé: aquesta acusació, ara la recollim i la recollim per llençar-la damunt vostre, senyor Puig i Cadafalch.

Sí, vós i els vostres, heu estat els traïdors! Vós i els vostres els que heu apostat de la Pàtria. Diumenge passat, no sabíem a qui teníem més ira, si a vós o a la policia que feia la tradicional apallissada de catalanistes.

Ja un bon amic ho va dir. «Aquets fan ço que tenen de fer; són e's de dalt, els del Palau, que no fan ço que deuen!»

Dels que hem sostingut la tesi integral del Nacionalisme no n'hi ha hagut *ni un* que es passés a l'enemic.

I vosaltres, el menys que us pot agrair Catalunya, és l'haver posat la bandera de la Pàtria als peus de S. M. el Rei d'Espanya!

Sí; mentre us escoltavem ens va semblar que l'ombra del coronel Ferrer p'anava damunt els nostres caps com una maledicció.

Que és immensament gran el mal que heu fet a la causa de la pàtria! I encara direu de la U. M. N.! No és l'amor a Catalunya, que us fa combatre-la; és la por de perdre les actes, de perdre els districtes, en els quals ni de nom hi feu nacionalisme i en els quals sols hi feu sortir amb les mateixes males arts dels de l'U. M. N. aquests imbècils que fan de parlamentaris nacionalistes i que sols serveixen per a què la policia governativa els trobi infragant en les «garçoneries» de *dernier cri* barceloní; malgastant les virils energies que tindrien d'emprar pel bé de la raça o per la seva alliberació.

Sí, nosaltres; els de la santa, de la benèfida intransigència, els que sentim aquesta bogeria d'amor per la Pàtria, nosaltres anirem al front únic quan se'ns demani, ens ajuntarem amb tothom, amb tothom de Catalunya; menys amb vosaltres. *Amb vosaltres no!* Ni que es dongués el miracle de veure-us al costat nostre amb un fusell a la mà, no us voldríem! Perquè, aquell fusell, abans hauria servit per a amenaçar als nostres germans de Pàtria, els obrers catalans, a favor de governants anti-humans i anti-catalans.

VIBRANT

NOTETES

Un «camillo» a estones perdudes, esmerça llur intel·ligència (?) en fer crítiques teatrals, igual com si això fos tant senzill com fer fideus o altre cosa alimentícia; i, en parlar, en «Gent d'ara», de l'estrena a La Unió Lliberal, de «Marina», en català, diu que la impressió general es de que «no ha gustat».

Nosaltres, als qui tampoc *ens gustan* els macarrons, ENS FIXEM que en l'esmentada «crítica», en menys de deu ratlles, hi ha sis o set vegades la frase «si no ens fixem», mostra palesa d'una erudició i cultura tan extenses, que hom pensa si seria qüestió de cultivar amb cura tan preclara intel·ligència, igual que un agricultor o pagès ho fa amb una col o un bròquil xamós de la seva predilecció.

Ja no queda extingida la raça dels «Clarins», Ixarts i Caviàs! Un neofit s'ens ha revelat en la difícil rama intel·lectual de la crítica.

Salve, «camillo»!

2

En la susdita «crítica», el «camillo» preté *reventar* a nostre conveí senyor Fernández, i és una llàstima, per quan ens consta que el mateix «camillo» l'alabava en temporades anteriors i en ocasió d'actuar en el teatre de La A'hambra.

Nosaltres no creiem que per la raó de cantar a La Unió Lliberal, hagi perdut facultats el senyor Fernández, més, davant de l'opinió tan autoritzada del crític de «Gent d'ara», ajupim el cap i acatem son fallo, confessant sincerament nostra ignorància en tot ço de l'art de Tallà,

Som uns intel·ligos!